.

За доброто на брака

(De bono coniugali – осъвременен и коригиран превод)

Първата и най-естествена форма на човешко общество е съюзът между мъж и жена. Човекът по природа е обществено същество и носи в себе си дълбоко заложена потребност от общение и приятелство. Затова Бог е сътворил всички хора от един човек – не само за да споделят еднаква природа, но и за да бъдат свързани чрез родство и взаимна принадлежност.

Затова и първата естествена връзка в човешкото общество е тази между съпруга и съпругата. Бог не ги е създал отделно и после събрал като чужди един на друг, а е сътворил жената от мъжа, като по този начин е показал дълбочината на тяхното единство. Тя е взета от неговото ребро – знак, че двамата са предназначени да вървят редом, да гледат в една посока и да споделят живота си.

От този съюз произлиза и общността на децата, които са честният плод на брака. Но бракът не е добър единствено заради раждането на потомство.

Бракът като общение, а не само като средство за възпроизводство

Доброто на брака не се изчерпва с раждането на деца. Ако това беше така, не бихме могли да говорим за истински брак при възрастни хора или при двойки без деца. Истинската стойност на брака се намира и в **естественото общение между мъжа и жената**, в подредбата на любовта, в взаимната грижа и вярност.

Дори когато телесното желание отслабне, между съпрузите остава редът на любовта. Колкото по-добродетелни са те, толкова по-рано и по-съзнателно могат да изберат въздържание – не поради невъзможност, а поради вътрешна зрелост и съгласие.

Вярността като морално и духовно благо

Съпрузите си дължат взаимна вярност. Тази вярност не е маловажна, макар да се отнася до телесни и земни неща. Напротив – тя е голямо благо на душата. Затова апостол Павел говори за взаимна власт над телата – не като притежание, а като отговорност и принадлежност в рамките на брака.

Нарушаването на тази вярност е прелюбодеяние. И макар самият акт да изглежда телесен и временен, **разрушаването на верността нанася дълбока морална вреда**, защото подкопава самата основа на човешкото общение.

Бракът и човешката слабост

Августин признава човешката слабост и неуправляемостта на похотта. Бракът не премахва тази слабост, но я поставя в рамка, която я прави по-малко разрушителна. Дори когато съпрузите се събират не заради деца, а поради слабост, това е по-малко зло от прелюбодеянието или блудството.

Съпружеското съжителство, когато не е насочено към раждане на деца, носи лека (венциална) вина; прелюбодейството и блудството носят тежка вина. Затова бракът защитава хората от по-големи злини, дори когато не е упражняван по най-съвършения начин.

Бракът не носи вина за пороците

Ако в брака има неумереност, грубост или безсрамие, това са пороци на хората, а не вина на самия брак. Самата институция на брака остава добра.

Неразривността на брачния съюз

За християнина бракът има характер на тайнство. Дори при раздяла, брачната връзка не се унищожава напълно. Затова повторният брак при жив съпруг или съпруга е проблематичен и морално тежък. Тази строгост не е знак за презрение към човека, а за **изключително високото достойнство на брачния съюз**.

Бракът и въздържанието

Бракът е добро. Въздържанието и девството също са добро – и по-висше. Но по-висшето добро не прави по-ниското зло. Това са различни пътища, предназначени за различни хора.

Както здравето е добро, а безсмъртието е по-добро, така и бракът е добро, а пълното въздържание – по-съвършено. Не бракът е противоположност на девството, а неверието е противоположност на вярата.

Бракът като необходимо, но не абсолютно благо

Някои блага са желани сами по себе си – като мъдростта и любовта. Други са необходими заради нещо друго – като храната, сънят и бракът. Бракът е такова необходимо благо: добър е, когато служи на живота и общността.

Затова:

* добре е да се сключва брак;
* по-добре е да не се сключва, ако човек може да живее отговорно и пълноценно без него.

В ранните времена на човечеството бракът е бил особено необходим за разрастването на Божия народ. В по-късните времена, когато човешката и духовната общност вече е обилна, хората могат да бъдат насърчавани и към по-висшия път на въздържанието – ако имат за това сила и призвание.